

Miasto jako przedmiot badań geografii

Iwona Sagan

- Próba syntetycznego ujęcia geograficznych badań miast
- Paradygmatyczna ewolucja badań miast
- Współczesne kierunki geograficznych badań miast

Główne nurty i orientacje w geograficznych badaniach miast

metafora świata	dominujące w geograficznych badaniach miast				
	okresy	orientacje	skale	metody opisu i koncepcje analityczne	nurty, tematy
mozaika (mapa) (formizm)	do lat 50. XX w.	klasyczna	ogólnomiejska, regionalna	opisowe: - monograficzne - kartograficzne	- geograficzne monografie miast - regionalne zróżnicowanie rozmieszczenia miast - studia fizjonomiczno-morfologiczne - krajobraz miejski - miasto preindustrialne
mechanizm (mechanicyzm)	lata 50. i 60. XX w.	scjentystyczna	regionalna, ogólnomiejska	ilościowe: - analiza systemowa - klasyczne teorie lokalizacji - symulacje modelowe - analizy demograficzne - modele fizyczne (grawitacji, potencjału) - teorie planistyczne (analiza progowa) - teorie uporządkowania sieci osadniczej (Zipfa)	- systemy osadnicze - systemy miejskie - studia nad ośrodkami centralnymi - studia nad małymi i średnimi miastami - miasto jako region ekonomiczny - centra miast - miasto industrialne
organizm (organizmalizm)	lata 70. i I połowa lat 80. XX w.	scjentystyczna strukturalistyczna behawioralna	ogólnomiejska, wewnątrzmiejska	Ilościowe i jakościowe: - baza ekonomiczna i struktura funkcjonalna - metody taksonomii, klasyfikacji, typologii - modele struktur społeczno-przestrzennych - analiza obszarów społecznych - ekologia czynnikowa - metody behawioralne - mapy mentalne i wyobrazeniowe	- typologia i klasyfikacja funkcjonalna miast - ekologia miejska/społeczna - segregacja i polaryzacja społeczna - urbanizacja jako proces i stan - dzienny system miejski - percepcja i waloryzacja przestrzeni miejskiej - dzielnice handlowo- usługowe i przemysłowe - miasto kapitalistyczne i socjalistyczne
arena (kontekstualizm)	od II połowy lat 80. XX w.	behawioralna strukturalistyczna humanistyczna	wewnątrzmiejska, regionów wielkomiejskich i metropolitalnych	jakościowe i ilościowe: - opis dyskursywny, narracyjny, empatyczny - modele decyzyjne - modele wyboru - teorie zarządzania - teorie struktur władzy - koncepcja społecznego wytwarzania przestrzeni - koncepcja miejsca	- miejsca w mieście - krajobraz miejski jako tekst - miasto jako teatr życia codziennego - zarządzanie miastem - polityka miejska - społeczne wykluczenie i fragmentaryzacja - suburbanizacja/ reurbanizacja - warunki i jakość życia w mieście - dzielnice mieszkaniowe/ rezydencjalne - miasto postindustrialne i postsocjalistyczne

Główne nurty i orientacje w geograficznych badaniach miast

metafora świata	dominujące w geograficznych badaniach miast				
	okresy	orientacje	skale	metody opisu i koncepcje analityczne	nurty, tematy
mozaika (mapa) (formizm)	do lat 50. XX w.	klasyczna	ogólnomiejska, regionalna	opisowe: - monograficzne - kartograficzne	- geograficzne monografie miast - regionalne zróżnicowanie rozmieszczenia miast - studia fizjonomiczno-morfologiczne - krajobraz miejski - miasto preindustrialne
mechanizm (mechanicyzm)	lata 50. i 60. XX w.	scjentystyczna	regionalna, ogólnomiejska	ilościowe: - analiza systemowa - klasyczne teorie lokalizacji - symulacje modelowe - analizy demograficzne - modele fizykalne (grawitacji, potencjału) - teorie planistyczne (analiza progowa) - teorie uporządkowania sieci osadniczej (Zipfa)	- systemy osadnicze - systemy miejskie - studia nad ośrodkami centralnymi - studia nad małymi i średnimi miastami - miasto jako region ekonomiczny - centra miast - miasto industrialne
organizm (organizmalizm)	lata 70. i I połowa lat 80. XX w.	scjentystyczna strukturalistyczna behawioralna	ogólnomiejska, wewnątrzmiejska	Ilościowe i jakościowe: - baza ekonomiczna i struktura funkcjonalna - metody taksonomii, klasyfikacji, typologii - modele struktur społeczno-przestrzennych - analiza obszarów społecznych - ekologia czynnikowa - metody behawioralne - mapy mentalne i wyobrazeniowe	- typologia i klasyfikacja funkcjonalna miast - ekologia miejska/społeczna - segregacja i polaryzacja społeczna - urbanizacja jako proces i stan - dzienny system miejski - percepcja i waloryzacja przestrzeni miejskiej - dzielnice handlowo- usługowe i przemysłowe - miasto kapitalistyczne i socjalistyczne
arena (kontekstualizm)	od II połowy lat 80. XX w.	behawioralna strukturalistyczna humanistyczna	wewnątrzmiejska, regionów wielkomiejskich i metropolitalnych	jakościowe i ilościowe: - opis dyskursywny, narracyjny, empatyczny - modele decyzyjne - modele wyboru - teorie zarządzania - teorie struktur władzy - koncepcja społecznego wytwarzania przestrzeni - koncepcja miejsca	- miejsca w mieście - krajobraz miejski jako tekst - miasto jako teatr życia codziennego - zarządzanie miastem - polityka miejska - społeczne wykluczenie i fragmentaryzacja - suburbanizacja/ reurbanizacja - warunki i jakość życia w mieście - dzielnice mieszkaniowe/ rezydencjalne - miasto postindustrialne i postsocjalistyczne

Główne nurty i orientacje w geograficznych badaniach miast

metafora świata	okres	orientacja	skala
mozaika (mapa) (formizm)	do lat 50. XX w.	klasyczna	ogólnomiejska, regionalna

metody opisu i koncepcje analityczne	nurty, tematy
opisowe: - monograficzne - kartograficzne	- geograficzne monografie miast - regionalne zróżnicowanie rozmieszczenia miast - studia fizjonomiczno-morfologiczne - krajobraz miejski - miasto preindustrialne

Główne nurty i orientacje w geograficznych badaniach miast

metafora świata	dominujące w geograficznych badaniach miast				
	okresy	orientacje	skale	metody opisu i koncepcje analityczne	nurty, tematy
mozaika (mapa) (formizm)	do lat 50. XX w.	klasyczna	ogólnomiejska, regionalna	opisowe: - monograficzne - kartograficzne	- geograficzne monografie miast - regionalne zróżnicowanie rozmieszczenia miast - studia fizjonomiczno-morfologiczne - krajobraz miejski - miasto preindustrialne
mechanizm (mechanicyzm)	lata 50. i 60. XX w.	scjentystyczna	regionalna, ogólnomiejska	ilościowe: - analiza systemowa - klasyczne teorie lokalizacji - symulacje modelowe - analizy demograficzne - modele fizyczne (grawitacji, potencjału) - teorie planistyczne (analiza progowa) - teorie uporządkowania sieci osadniczej (Zipfa)	- systemy osadnicze - systemy miejskie - studia nad ośrodkami centralnymi - studia nad małymi i średnimi miastami - miasto jako region ekonomiczny - centra miast - miasto industrialne
organizm (organizmalizm)	lata 70. i I połowa lat 80. XX w.	scjentystyczna strukturalistyczna behawioralna	ogólnomiejska, Wewnętrzna	Ilościowe i jakościowe: - baza ekonomiczna i struktura funkcjonalna - metody taksonomii, klasyfikacji, typologii - modele struktur społeczno-przestrzennych - analiza obszarów społecznych - ekologia czynnikowa - metody behawioralne - mapy mentalne i wyobrazeniowe	- typologia i klasyfikacja funkcjonalna miast - ekologia miejska/społeczna - segregacja i polaryzacja społeczna - urbanizacja jako proces i stan - dzienny system miejski - percepcja i waloryzacja przestrzeni miejskiej - dzielnice handlowo- usługowe i przemysłowe - miasto kapitalistyczne i socjalistyczne
arena (kontekstualizm)	od II połowy lat 80. XX w.	behawioralna strukturalistyczna humanistyczna	wewnętrzna, regionów wielkomiejskich i metropolitalnych	jakościowe i ilościowe: - opis dyskursywny, narracyjny, empatyczny - modele decyzyjne - modele wyboru - teorie zarządzania - teorie struktur władzy - koncepcja społecznego wytwarzania przestrzeni - koncepcja miejsca	- miejsca w mieście - krajobraz miejski jako tekst - miasto jako teatr życia codziennego - zarządzanie miastem - polityka miejska - społeczne wykluczenie i fragmentaryzacja - suburbanizacja/ reurbanizacja - warunki i jakość życia w mieście - dzielnice mieszkaniowe/ rezydencjalne - miasto postindustrialne i postsocjalistyczne

Główne nurty i orientacje w geograficznych badaniach miast

metafora świata	okres	orientacja	skala
mechanizm (mechanicyzm)	lata 50. i 60. XX w.	scjentystyczna	regionalna, ogólnomiejska

metody opisu i koncepcje analityczne	nurty, tematy
ilościowe: - analiza systemowa - klasyczne teorie lokalizacji - symulacje modelowe - analizy demograficzne - modele fizykalne (grawitacji, potencjału) - teorie planistyczne (analiza progowa) - teorie uporządkowania sieci osadniczej (Zipfa)	- systemy osadnicze - systemy miejskie - studia nad ośrodkami centralnymi - studia nad małymi i średnimi miastami - miasto jako region ekonomiczny - centra miast - miasto industrialne

Główne nurty i orientacje w geograficznych badaniach miast

metafora świata	dominujące w geograficznych badaniach miast				
	okresy	orientacje	skale	metody opisu i koncepcje analityczne	nurty, tematy
mozaika (mapa) (formizm)	do lat 50. XX w.	klasyczna	ogólnomiejska, regionalna	opisowe: - monograficzne - kartograficzne	- geograficzne monografie miast - regionalne zróżnicowanie rozmieszczenia miast - studia fizjonomiczno-morfologiczne - krajobraz miejski - miasto preindustrialne
mechanizm (mechanicyzm)	lata 50. i 60. XX w.	scjentystyczna	regionalna, ogólnomiejska	ilościowe: - analiza systemowa - klasyczne teorie lokalizacji - symulacje modelowe - analizy demograficzne - modele fizyczne (grawitacji, potencjału) - teorie planistyczne (analiza progowa) - teorie uporządkowania sieci osadniczej (Zipfa)	- systemy osadnicze - systemy miejskie - studia nad ośrodkami centralnymi - studia nad małymi i średnimi miastami - miasto jako region ekonomiczny - centra miast - miasto industrialne
organizm (organizmalizm)	lata 70. i I połowa lat 80. XX w.	scjentystyczna strukturalistyczna behawioralna	ogólnomiejska, wewnątrzmiejska	Ilościowe i jakościowe: - baza ekonomiczna i struktura funkcjonalna - metody taksonomii, klasyfikacji, typologii - modele struktur społeczno-przestrzennych - analiza obszarów społecznych - ekologia czynnikowa - metody behawioralne - mapy mentalne i wyobrazeniowe	- typologia i klasyfikacja funkcjonalna miast - ekologia miejska/społeczna - segregacja i polaryzacja społeczna - urbanizacja jako proces i stan - dzienny system miejski - percepcja i waloryzacja przestrzeni miejskiej - dzielnice handlowo-usługowe i przemysłowe - miasto kapitalistyczne i socjalistyczne
arena (kontekstualizm)	od II połowy lat 80. XX w.	behawioralna strukturalistyczna humanistyczna	wewnątrzmiejska, regionów wielkomiejskich i metropolitalnych	jakościowe i ilościowe: - opis dyskursywny, narracyjny, empatyczny - modele decyzyjne - modele wyboru - teorie zarządzania - teorie struktur władzy - koncepcja społecznego wytwarzania przestrzeni - koncepcja miejsca	- miejsca w mieście - krajobraz miejski jako tekst - miasto jako teatr życia codziennego - zarządzanie miastem - polityka miejska - społeczne wykluczenie i fragmentaryzacja - suburbanizacja/ reurbanizacja - warunki i jakość życia w mieście - dzielnice mieszkaniowe/ rezydencjalne - miasto postindustrialne i postsocjalistyczne

Główne nurty i orientacje w geograficznych badaniach miast

metafora świata	okres	orientacja	skala
organizm (organizmalizm)	lata 70. i I połowa lat 80. XX w.	scjentystyczna strukturalistyczna behawioralna	ogólnomiejska, wewnętrzna

metody opisu i koncepcje analityczne	nurty, tematy
<p>Ilościowe i jakościowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - baza ekonomiczna i struktura funkcjonalna - metody taksonomii, klasyfikacji, typologii - modele struktur społeczno-przestrzennych - analiza obszarów społecznych - ekologia czynnikowa - metody behawioralne - mapy mentalne i wyobrazeniowe 	<ul style="list-style-type: none"> - typologia i klasyfikacja funkcjonalna miast - ekologia miejska/społeczna - segregacja i polaryzacja społeczna -urbanizacja jako proces i stan -dzienny system miejski -percepcja i waloryzacja przestrzeni miejskiej - dzielnice handlowo- usługowe i przemysłowe - miasto kapitalistyczne i socjalistyczne

Główne nurty i orientacje w geograficznych badaniach miast

metafora świata	dominujące w geograficznych badaniach miast				
	okresy	orientacje	skale	metody opisu i koncepcje analityczne	nurty, tematy
mozaika (mapa) (formizm)	do lat 50. XX w.	klasyczna	ogólnomiejska, regionalna	opisowe: - monograficzne - kartograficzne	- geograficzne monografie miast - regionalne zróżnicowanie rozmieszczenia miast - studia fizjonomiczno-morfologiczne - krajobraz miejski - miasto preindustrialne
mechanizm (mechanicyzm)	lata 50. i 60. XX w.	scjentystyczna	regionalna, ogólnomiejska	ilościowe: - analiza systemowa - klasyczne teorie lokalizacji - symulacje modelowe - analizy demograficzne - modele fizykalne (grawitacji, potencjału) - teorie planistyczne (analiza progowa) - teorie uporządkowania sieci osadniczej (Zipfa)	- systemy osadnicze - systemy miejskie - studia nad ośrodkami centralnymi - studia nad małymi i średnimi miastami - miasto jako region ekonomiczny - centra miast - miasto industrialne
organizm (organizmalizm)	lata 70. i I połowa lat 80. XX w.	scjentystyczna strukturalistyczna behawioralna	ogólnomiejska, wewnątrzmijska	Ilościowe i jakościowe: - baza ekonomiczna i struktura funkcjonalna - metody taksonomii, klasyfikacji, typologii - modele struktur społeczno-przestrzennych - analiza obszarów społecznych - ekologia czynnikowa - metody behawioralne - mapy mentalne i wyobrazeniowe	- typologia i klasyfikacja funkcjonalna miast - ekologia miejska/społeczna - segregacja i polaryzacja społeczna - urbanizacja jako proces i stan - dzienny system miejski - percepcja i waloryzacja przestrzeni miejskiej - dzielnice handlowo- usługowe i przemysłowe - miasto kapitalistyczne i socjalistyczne
arena (kontekstualizm)	od II połowy lat 80. XX w.	behawioralna strukturalistyczna humanistyczna	wewnątrzmijska, regionów wielkomiejskich i metropolitalnych	jakościowe i ilościowe: - opis dyskursywny, narracyjny, empatyczny - modele decyzyjne - modele wyboru - teorie zarządzania - teorie struktur władzy - koncepcja społecznego wytwarzania przestrzeni - koncepcja miejsca	- miejsca w mieście - krajobraz miejski jako tekst - miasto jako teatr życia codziennego - zarządzanie miastem - polityka miejska - społeczne wykluczenie i fragmentaryzacja - suburbanizacja/ reurbanizacja - warunki i jakość życia w mieście - dzielnice mieszkaniowe/ rezydencjalne - miasto postindustrialne i postsocjalistyczne

Główne nurty i orientacje w geograficznych badaniach miast

metafora świata	okres	orientacja	skala
arena (kontekstualizm)	od II połowy lat 80. XX w.	behawioralna strukturalistyczna humanistyczna	wewnątrzmijska, regionów wielkomiejskich i metropolitalnych

metody opisu i koncepcje analityczne	nurty, tematy
<p>jakościowe i ilościowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opis dyskursywny, narracyjny, empatyczny - modele decyzyjne - modele wyboru - teorie zarządzania - teorie struktur władzy - koncepcja społecznego wytwarzania przestrzeni - koncepcja miejsca 	<ul style="list-style-type: none"> - miejsca w mieście - krajobraz miejski jako tekst - miasto jako teatr życia codziennego - zarządzanie miastem - polityka miejska - społeczne wykluczenie i fragmentaryzacja - suburbanizacja/ reurbanizacja - warunki i jakość życia w mieście - dzielnice mieszkaniowe/ rezydencjalne - miasto postindustrialne i postsocjalistyczne

RECOURSE

Research and Education Centre for Urban Socio-Economic Development

Katedra Geografii Ekonomicznej
Uniwersytet Gdański

Dziękuję Państwu za uwagę